

مختصری درباره احکام شیرخوارگی

گردآورنده:

ام خزیمه بنت عبدالحمید شافعی

مراجعه و تحقیق:

دکتر حسین تاجی گله‌داری

مختصری درباره احکام شیرخوارگی	عنوان کتاب:
ام خزیمه بنت عبد الحمید شافعی	تألیف:
دکتر حسین تاجی گله‌داری	مترجم:
احوال شخصیه (نکاح، طلاق، جنایز...)	موضوع:
اول (دیجیتال)	نوبت انتشار:
دی (جدی) ۱۳۹۴ شمسی، ربیع الأول ۱۴۳۷ هجری	تاریخ انتشار:
	منبع:

این کتاب از سایت کتابخانه عقیده دانلود شده است.

www.aqeedeh.com

book@aqeedeh.com

ایمیل:

سایت‌های مجموعه موحدین

www.aqeedeh.com

www.mowahedin.com

www.islamtxt.com

www.videofarsi.com

www.shabnam.cc

www.zekr.tv

www.sadaislam.com

www.mowahed.com

contact@mowahedin.com

تقدیم به:

مادر رضاعی ام

مرحومه خاتون مقدم

امید است که خداوند غریق رحمتش بگرداند.

اللهم اغفر لها وارحمها وأدخلها الجنة.

«آمین»

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فهرست مطالب

- ۱ ..... پیشگفتار
- ۳ ..... تعریف شیرخوارگی (رضاعت)
- ۳ ..... شروط حرمت (و محرمیت) با شیرخوارگی
- ۴ ..... دلایل حرمت با شیر خوارگی
- ۵ ..... احکامی که بر رضاعت (شیرخوارگی) مترتب می گردد
- ۶ ..... مقدار (رضاع) شیری که حرمت (محرمیت) ثابت می شود
- ۷ ..... اختلاف فقها و ائمه در باره ی مقدار شیری که حرمت ثابت می شود
- ۹ ..... مدت و زمان شیرخوارگی
- ۱۰ ..... حکم لبن الفحل (شوهر زن شیردهنده)
- ۱۲ ..... حکم شیر دادن به شخص بزرگ

پیشگفتار

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه
أجمعين.

وبعد:

مسئله‌ی رضاعت و شیرخوارگی یکی از مسائل مهمی است که قرآن کریم و سنت مطهره رسول خدا ﷺ به آن اهتمام داده است، و از آنجای که بسیاری از مردم به آن کم اهمیت می‌دهند و از احکام آن آگاهی کافی ندارند، سعی و کوشش کرده‌ام که در این کتابچه مختصر، احکام و مسائل رضاعت و شیرخوارگی را بطور ساده و روان با همکاری دکتر حسین تاجی گله‌داری از مراجع و کتب مختلف جمع‌آوری نمایم تا مورد استفاده برادران و خواهران مسلمانم قرار بگیرد و ما را در دعاهايشان یاد نمایند، در پایان امیدوارم که خداوند متعال این عمل را قبول بفرماید و در میزان حسناتم قرار بدهد.

التماس دعای خیر

ام خزیمه

شارجه - ۱۴ خرداد ۱۳۸۹ش

برابر با ۲۱ جمادی الثانی ۱۴۳۱ق

تعریف شیرخوارگی (رضاعت)

«الرضاعة»

- در لغت: مکیدن (و نوشیدن) شیر از پستان.
  - در شرع: مکیدن شیر از پستان زن توسط بچه در وقت مخصوص، یا رسیدن شیر به معده کودک.
- رضاعت از زمان تولد کودک تا پایان دوره شیرخواری او (دوسالگی) ادامه دارد، و یک کودک در صورتی فرزند رضاعی یک زن می‌شود که در همان دو سال اول عمرش از پستان او شیر خورده باشد.

شروط حرمت (و محرمیت) با شیرخوارگی

- ۱- یقین داشته باشد که شیر به شکم و معده کودک رسیده است (در صورت وجود شک که آیا شیر را به شکم فرو برده یا خیر حکم رضاعت ثابت نمی‌شود).
- ۲- زن شیرده به سن بلوغ رسیده باشد.
- ۳- شیرخالص باشد.
- ۴- شیردادن قبل از تمام دو سالگی باشد.
- ۵- پنج بار شیرخورده باشد^(۱).

۱- البته اکثر این شروط از دیدگاه مذهب امام شافعی رحمته است، اما در مذاهب فقهی دیگر بعضی این شرطها لازم نیست، از آنجمله، ۵ بار شیرخوردن بلکه در مذهب حنفی، یک بار شیر خوردن رضاعت را ثابت می‌سازد. (مُصحح)

دلایل حرمت با شیر خوارگی

خداوند متعال در قرآن کریم کسانی که بر انسان حرام هستند بر می‌شمارد و می‌فرماید:

﴿حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأُخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُم مِّنَ الرَّضْعَةِ وَأُمَّهُتِ نِسَائِكُمْ وَرَبِّبِكُمُ اللَّاتِي فِي حُجُورِكُمْ مِّنْ نِّسَائِكُمُ اللَّاتِي دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَإِن لَّمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ أَصْلَابِكُمْ وَأَنْ تَجْمَعُوا بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٢٣﴾ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ...﴾ [النساء: ۲۳-۲۴].

«حرام شده است بر شما: مادرانتان، و دخترانتان، و خواهرانتان، و عمه‌هایتان، و خاله‌هایتان، و دختران برادر، و دختران خواهر، و مادرانتان که به شما شیر داده‌اند، و خواهران رضاعی شما، و مادران زنانتان، و دختران همسرانتان که در دامان شما پرورش یافته‌اند از همسرانی که با آنها همبستری کرده‌اید، پس اگر با آنها همبستری نکرده‌اید؛ بر شما گناهی نیست (که با دخترانشان ازدواج کنید) و (همچنین) زنان پسرانتان که از پشت و صلب خودتان هستند، و (نیز) جمع میان دو خواهر (بر شما حرام است) مگر آنچه که در گذشته رخ داده باشد که خداوند آمرزنده‌ی مهربان است. و زنان شوهردار (بر شما حرام است)».

خداوند بزرگ در این آیه زن شیرده را مادر و دخترش را خواهر نامیده است.

و رسول خدا ﷺ می فرماید: «يَحْرُمُ مِنَ الرَّضَاعِ مَا يَحْرُمُ مِنَ النَّسَبِ»
 «آنچه از نسب، حرام می شود، از رضاعت (شیرخوردن) نیز حرام می شود».
 و می فرماید: «يَحْرُمُ مِنَ الرَّضَاعِ مَا يَحْرُمُ مِنَ الْوِلَادَةِ» «آنچه را که ولادت
 (خویشاوندی نسبی)، حرام می کند؛ رضاعت (شیرخوارگی) نیز حرام
 می گرداند».

و می فرماید: «إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ مِنَ الرَّضَاعَةِ مَا حَرَّمَ مِنَ النَّسَبِ». «خداوند
 آنچه را که از نسب، حرام گردانیده از رضاعت (شیرخوردن) نیز حرام نموده
 است». [صحیح بخاری]

احکامی که بر رضاعت (شیرخوارگی) مترتب می گردد

- حرام بودن از ازدواج.
  - جایز و مباح بودن نگاه کردن.
  - خلوت نمودن.
  - محرم سفر بودن.
- اما نفقه واجب نمی گردد و توارث و ولایت ازدواج و حق حضانت ثابت
 نمی شود.

خداوند در قرآن کریم سه نوع «مادر» ذکر نموده است:

۱- والده: ﴿حَرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتِكُمْ﴾ [النساء: ۲۳]. [النساء: ۲۳]. «حرام
 شده است بر شما: مادرانتان».

و می فرماید: ﴿يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ﴾ [الزمر: ۶]. [الزمر: ۶].
 «(خداوند) خلق نمود شما را در شکم های مادرانتان».

۲- شیردهنده: ﴿وَأُمَّهَاتِكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ﴾ [النساء: ۲۳] «و (حرام
 شده است بر شما) مادرانتان که به شما شیر داده اند».

- ۳- همسران پیامبر ﷺ: ﴿الَّتِي أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُ وَأُمَّهَاتُهُمْ﴾ [الأحزاب: ۶]. «پیامبر به تصرف در امور مسلمانان از خودشان سزاوارتر است و همسرانش، مادران مومنان هستند».
- پس همه‌ی احکام نسب از قبیل: میراث، نفقه، ولایت، دیت، و حضانت، شامل والده می‌باشد.
- و شیر دهنده دو حکم شامل وی می‌شود:
- ۱- تحریم ازدواج.
- ۲- محرمیت که نگاه‌کردن، خلوت‌نمودن، و مسافرت رفتن همه‌ی این‌ها مباح و جایز می‌باشد.
- و اما همسران رسول خدا ﷺ فقط حکم تحریم شامل آنها می‌گردد.

مقدار (رضاع) شیری که حرمت (محرمیت) ثابت می‌شود

اگر کودکی در دوران شیرخوارگی در حالی که سنش کمتر از دو سال باشد و پنج بار از زنی شیر بنوشد، به اتفاق ائمه آن کودک فرزند آن زن محسوب می‌گردد و آن زن مادر رضاعی او می‌باشد، و به اتفاق فقها شوهر آن زن پدر آن کودک بشمار می‌آید (این مسئله در فقه «لبن الفحل» نامیده می‌شود).

مثال:

کودکی بنام احمد که نام پدرش علی و نام مادرش زینب است، یک خواهر به نام فایزه و یک برادر به نام محمد دارد، در دوران شیرخوارگی از پستان زنی به نام حلیمه بیش از پنج بار شیر می‌خورد، شوهر حلیمه محمود نام دارد که از ثمره‌ی ازدواجشان دختری به نام زهرا و پسری به نام سعید دارند، پس در این صورت احمد فرزند رضاعی حلیمه و محمود می‌باشد، و حلیمه مادر رضاعی و محمود پدر رضاعی اوست، زهرا و سعید

خواهر و برادرش هستند؛ خواه آنها همراه او شیر خورده باشند یا پیشتر متولد شده باشند و یا بعد متولد شده باشند. همچنین دیگر فرزندان حلیمه و محمود که بعد متولد خواهند شد همه محرم او هستند. اما فایزه و محمد، خواهر و برادر پدر و مادری احمد (فرزندان علی و زینب) هیچ نوع محرمیت با خانواده محمود ندارند و می‌توانند با دختر و پسر محمود ازدواج کنند؛ محرمیت خانواده محمود فقط به احمد منحصر می‌گردد.

در قرآن کریم رضاعت بطور مطلق آمده است: ﴿وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ﴾ [النساء: ۲۳] «و (حرام شده است بر شما) مادرانتان که به شما شیر داده‌اند».

اختلاف فقها و ائمه در باره‌ی مقدار شیری که حرمت ثابت می‌شود

فقها و ائمه در باره‌ی مقدار شیری که حرمت ثابت می‌شود؛ اختلاف نظر دارند، پس می‌توان آنان را به سه دسته تقسیم نمود:

دسته اول:

شیر خوارگی چه کم باشد و چه بسیار حرمت ثابت می‌شود.

حنفی‌ها و مالکی‌ها بر این قول هستند. آنان از مطلق آیه: ﴿وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ﴾ [النساء: ۲۳] استدلال کرده‌اند و گفته‌اند این مطلق است، عدد و کیفیت شیر دادن را ذکر ننموده است، بلکه در هر جا رضاعت (شیرخوارگی) وجود داشته باشد حکم آن نیز وجود دارد.

این قول از برخی صحابه همانند امیرالمؤمنین علی و عبدالله بن عمر و عبدالله بن مسعود و ابن عباس رضی الله عنهم نیز نقل شده است.

دسته دوم:

هرگاه دفعات شیرخوارگی از سه بار بیشتر باشد؛ حرمت ثابت می‌شود، و اگر کمتر از سه بار باشد حرمت ثابت نمی‌گردد.

امام احمد بن حنبل (در یک روایت) و اهل ظاهر (مذهب ظاهریه) بر این قول هستند. این‌ها از مفهوم مخالفه‌ی حدیث «لَا تُحْرَمُ الْمَصَّةُ وَالْمَصَّتَانِ» و حدیث: «لَا تُحْرَمُ الْإِمْلَاجَةُ وَالْإِمْلَاجَتَانِ» استدلال کرده‌اند که اگر با دو بار حرمت ثابت نمی‌شود؛ پس با سه بار ثابت می‌گردد.

دسته سوم:

حرمت هنگامی محقق می‌شود که دفعات شیر دادن پنج بار برسد، اگر کمتر از پنج بار بود؛ حرمت ثابت نمی‌شود، این مذهب امام شافعی می‌باشد، همچنین روایتی از امام احمد بن حنبل می‌باشد.

و ایشان به حدیث عایشه رضی الله عنها استدلال کرده‌اند.

عایشه رضی الله عنها می‌فرماید: [كَانَ فِيهَا نَزْلٌ مِنَ الْقُرْآنِ: «عَشْرُ رَضَعَاتٍ مَعْلُومَاتٍ يُحْرَمَنَّ» ثُمَّ نُسَخْنَ بِخَمْسٍ مَعْلُومَاتٍ...].

[از جمله آیات نازل شده در قرآن، آیه «عَشْرُ رَضَعَاتٍ مَعْلُومَاتٍ يُحْرَمَنَّ» بود. «یعنی: ده بار شیر دادن معلوم (نکاح را) حرام می‌کند». سپس لفظ و حکم این آیه با آیه (بِخَمْسٍ مَعْلُومَاتٍ) نسخ شد. «یعنی که با پنج بار شیردادن معلوم». (تلاوت پنج بار شیردادن نسخ شد و حکم آن باقی ماند).]

و همچنین از حدیث سهله بنت سهیل رضی الله عنها استدلال کرده‌اند که پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: «پنج بار به (سالم) شیر بده».

زنانی که با شیرخوارگی حرام می‌شوند

زنانی که با شیر خوارگی برانسان حرام می‌شوند؛ هفت تا می‌باشند، دو تا در قرآن آمده و بقیه در سنت پیامبر ﷺ بیان شده است.

مادر رضاعی: ﴿وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ﴾.

خواهر رضاعی: ﴿وَأَخَوَاتُكُم مِّنَ الرَّضْعَةِ﴾.

و بقیه عبارتند از:

دختر، عمه، خاله، دختر برادر، و دختر خواهر.

پس بر کودک شیرخوار: زن شیردهنده و دخترانش و دختر دخترانش؛ حرام می‌شود، زیرا که خواهران شیری او دختران خواهرانش هستند.

خواهر آن زن شیر ده بر وی حرام است، زیرا که خاهر او می‌شود، و همچنین مادر آن زن شیر دهنده بر وی حرام است، زیرا که جده و مادر بزرگ اوست.

مدت و زمان شیرخوارگی

جمهور فقها (امام مالک و امام احمد و امام شافعی) گفته‌اند: مدت شیر خوارگی که حکم تحریم به آن تعلق می‌گیرد و قایم مقام نسب می‌شود؛ دو سال است.

و به آیه ۲۳۳ سوره بقره ﴿وَالْوَالِدَاتُ يُرْضَعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُتِمَّ الرَّضَاعَةَ﴾ «مادران، باید فرزندانشان را دو سال کامل شیر دهند»، و آیه: ﴿وَفَصَّلُهُ فِي عَامَيْنِ﴾ [لقمان: ۱۴] «و از شیر گرفتن فرزند، در دو سال است» استدلال کرده‌اند.

بنابراین، کم‌ترین مدت حمل شش ماه تخمین زده شده و باقی مانده آن دو سال برای شیر دادن است، همچنین از حدیثی که ابن عباس رضی الله عنهما از

رسول خدا ﷺ روایت کرده که می فرماید: «لَا رَضَاعَ إِلَّا مَا كَانَ فِي الْحَوْلَيْنِ»
 «شیر خوارگی نیست؛ مگر در دو سال»، استدلال کرده اند.

همچنین در حدیث صحیح آمده است:

از حضرت عایشه رضی الله عنها روایت است که نبی اکرم صلی الله علیه و آله و سلم وارد خانه اش شد و مردی را در آنجا دید. و آن را به اندازه‌ای ناپسند دانست که چهره اش تغییر کرد. عایشه رضی الله عنها گفت: او برادر (رضاعی) من است. رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: «خوب دقت کنید چه کسانی برادران شما هستند زیرا رضاعت، زمانی به ثبوت می‌رسد که گرسنگی را برطرف نماید». یعنی در دوران شیر خوارگی باشد.

اکثر صحابه کرام بجز حضرت عایشه رضی الله عنها بر این قول هستند.
 علما می‌گویند:

علت محرم‌شدن این است که در این سنین شیر مادر عامل اصلی در تکوین استخوان و گوشت کودک است، به عبارت دیگر کودک جزئی از وجود مادر محسوب می‌شود، و به همین خاطر محرم او می‌گردد. و هر رضاعتی که پس از مرحله شیرخوارگی (دوسال) انجام شود؛ باعث محرمیت نمی‌شود.

در نزد امام ابوحنیفه رضی الله عنه مدت شیر خوارگی که در آن حرمت ثابت می‌شود سی ماه (دو سال و نیم) است، ولی نزد شاگردان امام ابوحنیفه، امام محمد و امام ابویوسف مدت شیرخوارگی دوسال تمام است.

ام المؤمنین عایشه رضی الله عنها به رضاعت شخص بزرگسال معتقد هستند.

حکم لبن الفحل (شوهر زن شیردهنده)

جمهور علما می‌گویند: همه‌ی فرزندان شوهر آن زن شیردهنده، برادران و خواهران آن کودک شیر خوار هستند و بر او حرام (و محرمش) هستند. و

شوهر زن؛ پدر او و برادر آن مرد؛ عموی او می‌گردد. و به حدیثی که ام المؤمنین عایشه رضی الله عنها در باره افلح برادر ابوالقعیس روایت نموده، استدلال کرده‌اند.

عایشه رضی الله عنها می‌گوید: افلح برادر ابوالقعیس بعد از نزول حجاب، اجازه ورود خواست، من گفتم: سوگند به خدا اجازه ورود به او نمی‌دهم تا اینکه از پیامبر خدا صلی الله علیه و آله اجازه بگیرم، زیرا که (همسر) برادرش به من شیر نداده بلکه همسر ابوالقعیس به من شیر داده است، آنگاه رسول خدا صلی الله علیه و آله بر من وارد شد، عرض کردم: ای رسول خدا! آن مرد به من شیر نداده بلکه همسرش به من شیر داده است، فرمود: «به او اجازه ورود بده، زیرا او عموی توست».

در روایت دیگری آمده:

افلح اجازه ورود خواست من به او اجازه ندادم، او گفت: آیا از من حجاب می‌گیری، در حالی که من عموی تو هستم؟! گفتم: چگونه؟ او گفت: همسر برادرم تو را شیر داده است.

این حدیث بر ثبوت حکم رضاعت نسبت به شوهر و خویشاوندان زن شیردهنده دلالت دارد.

بنابراین، مذهب جمهور صحابه و تابعین و ائمه مذاهب اینست که حرمت از دو طرف (یعنی از طرف شوهر و زن) سرایت می‌کند، زیرا که مرد صاحب شیر است و او سبب ایجاد شیر در پستان زن بوده است (چونکه شیر از آب مرد و زن بوجود آمده است).

گروه اندکی از علما و اهل ظاهر معتقدند که محرمیت فقط از طرف زن به آن کودک سرایت می‌کند، و گفته‌اند: مرد (یعنی شوهر آن زن) هیچ نسبتی با آن کودک ندارد، تنها زن مادر رضاعی او می‌شود. و به آیه: ﴿وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ﴾ استدلال کرده‌اند.

در جواب باید گفت که آیه ﴿وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ﴾ هیچگونه تعارضی با حدیث ندارد، بلکه حدیث بیان کننده آیه قرآن می باشد.

حکم شیر دادن به شخص بزرگ

جمهور صحابه و ائمه بر این قول هستند که رضاعت (شیرخوارگی) محرم (که محرمیت ثابت می شود) آن است که در خورد سالی باشد و در زمانی که کودک برای رشد و تقویت بدنش به شیر احتیاج دارد، لذا شخص بزرگ شامل این حکم نمی گردد، اما ام المؤمنین عایشه رضی الله عنها براساس حدیث صحیحی که در مورد داستان سهله و سالم آمده است؛ معتقد به این است که اگر شخص بزرگی نیز شیر بنوشد حکم محرمیت شامل او نیز می گردد. حدیث از این قرار است:

سهله دختر سهیل نزد رسول خدا صلی الله علیه و آله آمد و عرض کرد: ای رسول خدا! همانا سالم مولای ابو حذیفه با ماست و در خانه ماست و اکنون مردی شده و به سن بلوغ رسیده است.

در برخی روایات دیگر آمده: همانا سالم بر من وارد می شود درحالی که او مردی است، و ابو حذیفه از این مسئله نگران است، پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: «به او شیر بده تا بر او حرام گردی».

و در روایت دیگر: «به او شیر بده تا بر تو وارد شود».

در یک روایت فرمود: «پنج بار به او شیر بده».

ولی سایر صحابه و ائمه این حکم را مخصوص سالم دانسته اند، و می گویند: حکمش به دیگران سرایت نمی کند، و تنها رخصتی بود برای سهله و سالم،

بخاطر اینکه سالم در خانه‌ی آنها بزرگ شده بود، و پسر خوانده آنها بود^(۱).

۱- قابل ذکر است که شیعیان رافضی به روایت فوق و رای عایشه رضی الله عنها استدلال نموده بر اهل سنت و ام المؤمنین عایشه رضی الله عنها طعن می‌نمایند، و از ردودی که علمای اهل سنت بر رد آنها گفته‌اند، مقاله‌ای ذیل است که در سایت اسلام تکس (سایت پاسخ به شبهات روافض www.islamtxt.net نشر شده است:

[شیعه در هر موضوعی حرف‌های بی‌ربط می‌زند تا مذهب خود (مذهب طعن و لعن) را قوی کند.

اما جریان به این صورت بود که عرب‌ها پسرخوانده را پسر حقیقی می‌دانستند تا آیه نازل شد که اینطور نیست. این مشکلاتی را برای خانواده‌های که فرزندخوانده داشتند بوجود آورد. درست مثل تحریم ازدواج با بیش از چهار زن که عرب‌های ۵۷۰هـ و بیشتر را مجبور کرد، بقیه زنان را طلاق دهند. و حالا با حکم جدید، مردها قبول نمی‌کردند که پسر خوانده بعد از بلوغ در خانه آنها باشد، از آن طرف حس محبت بین بچه و مادر و پدر و برادرها و خواهرها را نیز نمی‌شد نادیده گرفت. حدیث بالا یک راه برای حل مشکل نامحرمی فرزند خوانده خانمی بنام سهله بود که پسر خوانده‌ای بنام سالم داشت. سالم در خانه‌ای سهله بزرگ شده بود و زن خانه، او را چون فرزند خود دوست داشت، اما در حقیقت بعد از نزول آیه تحریم فرزند خواندگی، سالم دیگر پسر سهله نبود اما محبت مادر فرزندی وجود داشت. پیامبر رحمت از طرف الله مهربان کار را آسان کرده به زن گفته شیر خود را بدوش، در یک کاسه بریز بده این پسر بخورد تا محرم شود این کجایش بد است؟ عایشه این را از پیامبر صلی الله علیه و آله شنیده این کجایش بد است؟ عایشه تصور می‌کرد این یک حکم عام است و فقط برای سهله و سالم نیست. و نتیجه می‌توان گرفت اگر زن خودش شیر نداشت خواهرش یا دخترش شیر بدهد، منظور تداوم ماندن فرزندخوانده در همان خانه مانوس است. حالا چرا شیعه بی‌رحم بر حضرت محمد صلی الله علیه و آله ایراد می‌گیرد که مشکل عاطفی این پسر را در سن بلوغ، (و مشکل آن زن که چون مادر بزرگش کرده) را حل نموده؟ آیا به رحم و شفقت اسلام ایراد می‌گیرد؟!]

دوما: شیعه اینطور القاء می‌کند سنی‌ها اجازه می‌دهند بزرگسال از سینه زن مستقیماً شیر بنوشد این یک دروغ وقیحانه است. علمای سنی تا حالا بر سر این اختلاف دارند

که آیا نشان دادن چهره زن به نامحرم جایز است یا چهره را نیز باید با روبنده پوشاند. آنوقت شیعه بدون خجالت مدعی می‌شود که زنان سنی پستان خود را مکشوف کرده و به مرد نامحرمی شیر می‌دهند!! یک دلیل ما بر دروغگویی شیعه همین حدیث است: ببینید پسر خوانده بزرگ شده و مرد غیرتش قبول نمی‌کند که در خانه، کنار زن و دخترانش باشد. اما زن او را بچشم فرزند می‌بیند. حالا شیعه می‌گوید: آن زن پیراهن خود را بالا زد پستان خود را لخت کرد در دهان آن نوجوان گذاشت و مرد با غیرتش هم خوش و خندان بود که خوب کردی.... آن غیرت اولش کجا رفت؟ و ما اهل سنت می‌گوییم که در کاسه‌ای دوشید و به پسر خوانده داد که بخور، دلیل ما است که هیچکس این کار را نه کرده و نه می‌کند. دلیل ما این است که در شروح بر این حدیث همینطور شرح نوشته‌اند که من گفتم. و دلیل ما این است که در کتب ما نوشته: زن حق ندارد عورت خود را آشکار کند الا برای مردش، حتی برای پسر بالغ خود (پسری که از بطنش بیرون آمده) هم حق ندارد. شیعه ادعا می‌کند، مردان می‌رفتند از سینه خواهر عایشه شیر می‌خوردند تا آن مردان، محرم عایشه شوند. اما دروغ در خود ادعای شیعه‌ها نیز آشکار است: عایشه و خواهرش برایشان مهم بود که با مرد نامحرم ننشینند و به این دلیل سعی می‌کردند با شیر دادن محرمشان کنند. نکته دروغ اینجاست: اینانی که اینقدر متشرع بودند که حاضر نبودند جواب سوالات دینی مرد نامحرم را بدهند چگونه حاضر می‌شدند که پستان خود را در دهان مرد نامحرم بگذارند؟! و این را نیز بگوییم که استنباط عایشه صدیقه از حدیث این بود که این یک حکم عام است و همه جا کار برد دارد.

اما همسران دیگر پیامبر این را حکم خاص و مربوط به همان زن و همان زمان نزول حکم لغو پسر خواندگی، حالتی استثنایی می‌دانستند که حالتی خاص پیش آمد که در آینده با توجه به آگاهی مردم، باید تکرار نمی‌شد.

تقریباً همه علمای ما، نظر همسران دیگر پیامبر ﷺ را قبول دارند یعنی از نظر همه مذاهب، شیر خوردن در بزرگسالی باعث برادری و خویشاوندی نمی‌شود! و آن یک حکم خاص برای یک زمان خاص برای یک حالت خاص بود.

و کار ام المؤمنین عایشه رضی الله عنها یک استنباط فقهی بود اما شیعه بزرگش کرده و وانمود نموده که بزرگسالان شیر پستان خواهر عایشه را مستقیماً می‌خوردند تا محرم رضاعی شوند، فراموش نکنید عایشه اصلاً فرزندی نداشت تا شیر داشته باشد.

باز برای اینکه شبهه‌ای پیش نیاید عرض می‌کنم که حضرت عایشه مقام معلمی داشتند. رسالت ایشان رساندن احادیث رسول الله به امت بود و در این راستا به این روش می‌خواستند کار خود را راحت انجام دهند.

باز برای اینکه شیعه را شیطان وسوسه‌اش نکند و در مقام عایشه شک ننماید به او یاد آوری می‌کنیم که آیات قرآن در باره پاکدامنی عایشه را بخواند.

اگر قرآن را قبول ندارد و حرف علمای خود را حجت می‌داند پس می‌گوییم که علمای شیعه ظاهراً همگی متفقند که هرکس عایشه را پاکدامن نداند مرتد، ملعون، و واجب‌القتل است.

اما نمی‌دانم با این عقیده پس چرا این شبهه را مطرح می‌کنند؟! آیا منافقند؟! حالا برای اهل تحقیق حدیث را می‌نویسم:

عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ سَالِمًا مَوْلَى أَبِي حُدَيْفَةَ كَانَ مَعَ أَبِي حُدَيْفَةَ وَأَهْلِهِ فِي بَيْتِهِمْ فَأَتَتْ تَعْنِي ابْنَةَ سُهَيْلِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَتْ: إِنَّ سَالِمًا قَدْ بَلَغَ مَا يَبْلُغُ الرِّجَالُ وَعَقَلَ مَا عَقَلُوا، وَإِنَّهُ يَدْخُلُ عَلَيْنَا، وَإِنِّي أَظُنُّ أَنَّ فِي نَفْسِ أَبِي حُدَيْفَةَ مِنْ ذَلِكَ شَيْئًا، فَقَالَ لَهَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَرْضِعِيهِ تَحْرَمِي عَلَيْهِ، وَيَذْهَبَ الَّذِي فِي نَفْسِ أَبِي حُدَيْفَةَ، فَرَجَعَتْ فَقَالَتْ: إِنِّي قَدْ أَرْضَعْتُهُ فَذَهَبَ الَّذِي فِي نَفْسِ أَبِي حُدَيْفَةَ. [رواه مسلم في صحيحه (۱۴۵۳)].

و اینهم سند مخالفت ام سلمه و سایر همسران پیامبر با روش عایشه که حدیث را عام می‌دانست نه خاص. ففی صحیح مسلم: «عن أم سلمة زوج النبي صلى الله عليه وسلم كانت تقول: أبي سائر أزواج النبي صلى الله عليه وسلم أن يدخلن عليهنَّ أحدًا يتلک الرضاعة، وقلن لعائشة: والله ما ترى هذا إلا رخصة أرخصها رسول الله صلى الله عليه وسلم لسالم خاصة، فما هو بدخل علينا أحد بهذه الرضاعة ولا رأيينا».

و این هم، رای علمای سنی با استناد به روایت، به این معنی که آن زن (خانم سهله) شیر خود را در ۵ روز در کاسه ای دوشید و داد سالم خورد.

پایان

قال الزرقاني: «وكان القائلين بأن ظاهر الحديث أنه رضع من ثديها لم يقفوا على شيء. فقد روى ابن سعد عن الواقدي عن محمد بن عبد الله بن أخي الزهري عن أبيه قال: كانت سهلة تحلب في إناء قدر رضعته، فيشربه سالم في كل يوم، حتى مضت خمسة أيام، فكان بعد ذلك يدخل عليها وهي حاسرة، رخصة من رسول الله صلى الله عليه وسلم لسهلة...».